

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kopitarjevi ulici št. 6 — Telefon
uredništva št. 50 — Telefon
— upravnništva št. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELAVSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Vojaška zveza z Rumunijo.

Uradni dopisni urad poroča iz Belgrade 5. t. m.:

Danes ob 10.30 je došel v Belgrad rumunski minister za zunanje stvari Take Jonescu. V Belgradu ostane tri dni. Danes je bil na intimnem obedu pri rumunskem poslaniku, nocoj pa bo pri svečani večerji pri ministrskem predsedniku Pašicu. Jutri, v ponedeljek bo v Oficirskem domu v čast Jonesca slavnosten obed, zvečer pa slavnostna večerja v rumunskem poslanstvu. V terek bo predsednik konstituante dr. Ribar priredil slavnosten obed rumunskemu gostu. Prihodu rumunskega ministra se v Belgradu pripisuje velika politična važnost. V dobro poučenih krogih se govori, da je prišel podpisati vojno konvencijo med našo državo in Rumunijo, s katero se bo obrambni program male entente znatno razširil. Naš posebni dogovor z Rumunijo ima namen, da se mirovne pogodbe točno izvršijo. Obenem se bodo obravnavala tudi skupna vprašanja med obema prijateljskima državama. V spremstvu

gospoda Jonesca je tudi njegova soproga, mlada, nenavadno izobražena in odlična gospa. Prva žena g. Jonesca iz ugledne angleške rodbine je tragično končala svoje življenje leta 1918. v Londonu, kjer je delovala za rumunsko narodno stvar. Padla je tako nesrečno s konja, da je ostala na mestu mrtva. (Neverjetno je, kako važna je navzočnost te »mlade in odlične gospe« pri podpisu vojaške konvencije. Pri rapalski pogodbi je kumovala Vesničeva gospa, pri vojaški konvenciji z Rumunijo pa mlada rumunska dama. Ni zlomek, da bi pogodba ne držala! Ur.) Dalje se nahajajo v spremstvu Jonesca njegov pomočnik v ministrstvu Derussi, bivši rumunski poslanik v Bernu, njegov osebni tajnik, urednik uradnega lista »La Roumanie« Jancovici, bivši rumunski strokovnjak za tisk in zvezo narodov, in končno gospod Constantinescu. Minister Jonescu odpotuje v sredo jutraj s parnikom do Turna Severina, od tam pa s posebnim vlakom v Bukarešto.

vlađajočo gospodo vendarle prisiliti, da se zgan. Danes ne gre več le za delavce, reže in vagonarje, danes trpe že člani gornjih slojev. Stanovanjsko vprašanje je tre-

ba začeti reševati, in sicer je za to potreba srca in razuma! Pri vladajoči gospodi pa pogrešamo oboje!

Novi silni boji v Šleziji.

LDU Opole, 4. junija. (Wolff.) Po dosedaj dospelih vesteh se poostrejuje napadi vstašev na vsej po njih zasedeni črti. Vstaši so zasedli Turavo v opolskem okrožju; štirje Nemci so mrtvi, pet jih je ranjenih. Poljski oklopni vlak in topništvo vstašev sta obstreljevala Slavo v okrožju Velke Strelce. Poljska artiljerija pripravlja silne napade vstašev vzhodno od Annaberga. Angleške čete, stoječe pri Stubendorfu, dosedaj še niso napredovale.

LDU Opole, 5. junija. (Wolff) Bojeva-

nje poljskih vstašev se je na velikem delu po njih zasedene črte nadaljevalo tudi vso noč in danes. V okrožju Kozle so poizkusili prodreti proti Kozlu, krajna samobramba pa jih je zavrnila. Nemškim braniteljem se je posrečilo zasesti Kozle-Hafen. Sunki pri Annabergu so končali s tem, da so morali vstaši izprazniti nekatere dosedaj zasedene kraje. Včeraj popoldne so vstaši razstrelili kledski most. Iz okrožja ratiborskega javljajo živahno streljanje in brezvpešne napade vstašev.

3000 ljudi utonilo.

Velika povodenj v Ameriki.

LDU Pueblo (Kolorado), 4. junija. (Reuter) Reki Arkansas in Fontaine sta preplavili bregove. Povodenj je zahtevala

1500 do 3000 človeških žrtev. Škodo cenijo na 10 milijonov dolarjev.

Zveza narodov.

LDU London, 5. junija. (Reuter) Na včerajšnji seji od zveze narodov imenovane odeska za izpremembo pravil se je sprejemom kombiniranega češkoslovaško-kitajskega izpremembenega predloga formulirala važna razrešitev pogodbe zveze narodov. Ako bi dne 2. septembra sprejela skupščina zveze narodov ta predlog, bi se v členu 21. uvedel ta-le odstavek: Dogovore med zveznimi člani v svrhu določitve ali izpolnitve obveznosti za vzdrževanje miru ali pospešitve mednarodnega sodelovanja, more zveza ne samo potrditi, temveč se morejo tudi pod njenimi avspicijami skleniti, ako ti dogovori ne nasprotujejo določbam pogodbe same. V ta namen more svet ali zbor zveze narodov sklicati posebne konference interesiranih zveznih članov. Češkoslovaški minister za zunanje posle je pri tem predlogu naglašal, da mora zveza narodov, ako hoče izpolniti svoje naloge, biti zmožna, da odpravi konflikte, ki so po sporih resnično nastali, pa tudi da vnaprej vidi take spore in prepreči njih pojav. Skupno češkoslovaško-kitajsko besedilo je bilo naposled z nekaterimi pridržki soglasno sprejeto.

Ministrski svet.

LDU Belgrad, 5. junija. (ZNU) Včerajšnja seja ministrskega sveta je trajala od 16 do 21. Na tej seji se je končno javno določil način, kako se bo izvršil sporazum z muslimani o rešitvi agrarnega vprašanja v Bosni in Hercegovini. Dr. Ninčič je podal

ostavko kot predsednik komisije za trgovinska pogajanja z Italijo. Ostavka se ni sprejela. V načelu se je sprejel nov carinski tarif, s katerim se zviša carina za veliko uvoznih predmetov, da se zaščiti naša domača industrija. Te dni se odpleljejo v Pariz kot delegati za reparacijsko komisijo ministra Kumanudi in Velizar Janković ter g. Dragutin Protič, da se reši vprašanje o odškodnini Srbiji. Srbija ima dobiti šest milijonov zlatih mark kot predajem za odškodnino. Ni še rešeno, kako se bo to izvedlo, ker Srbija ni podpisala konvencije v Spaji. Ministra Kumanudija bo zastopal minister za šume in rude dr. Krizman, ministra Jankovića pa minister za javna dela Joca Jovanović, dokler se končno javno ne reši vprašanje njegove ostavke. Sprejel se je tudi predlog finančnega ministra o draginskih dokladah za uradništvo v Srbiji in Črnigori, kakor ga je svoječasno predlagal, vendar s pristavkom, da se povišajo doklade vsem uradnikom, ne samo onim s fakultetno izobrazbo.

Amerika za razorožitev.

LDU Washington, 4. junija. (Reuter.) Odslek reprezentacijske zbornice za zunanje posle je sprejel sklep, ki ga je načelnik Porter formuliral po razgovoru s predsednikom. V sklepu se veli, da se kongres strinja s predsednikom, ako skliče mednarodno konferenco glede omejitve oborožitve in odobri 100.000 dolarjev za začasne izdatke.

Stanovanjska beda.

V petek se je v Ljubljani pripetil slučaj, da se je moral vpokojen orožniški častnik z revolverjem v roki braniti, da mu ne vržejo družine siloma na ulico. Slučaj je v kratkem ta-le:

Orožniški stotnik Šusteršič je imel svoje stanovanje v hiši orožniške brigade na Bleiweisovi cesti. Lani meseca novembra so g. Šusteršiča premestili k pehoti, a radi slabega zdravja se je dal meseca februarja t. l. vpokojiti. Na njegovo mesto kot orožniški kapitan je bil imenovan g. Cvahte, kateremu so nakazali tudi stanovanje g. Šusteršiča. Ker le-ta ob sedanjih razmerah na noben način ni mogel najti drugega stanovanja, je prosil na vseh pristojnih mestih, da ga puste v sedanjem stanovanju toliko časa, dokler mu stanovanjski urad ne bo mogel nakazati drugega. To se mu je tudi obljubilo. Potem je dobil obvestilo, da mu je nakazano stanovanje poročnika Č., ki je premeščen v Radovljico. Toda dotični poročnik ni bil prestavljen in se do danes ni izselil iz svojega stanovanja. Kljub temu je kapitan Šusteršič dobil 19. maja ukaz, da se mora do 31. maja brezpogojno izseliti iz stanovanja. G. Šusteršič ima družino petih članov. Umevno je, da z njo ne more na ulico. Napel je vse sile in z nova trkal na vseh vratih, da bi ga pustili pod streho, dokler nima drugega stanovanja. Šel je med drugim s svojo soprogo tudi še enkrat h gosp. Ribnikarju, toda ker je prišel ob deževju, ko ni bil sprejemni dan za stranke, ga je dal g. poverjenik za socialno skrb po svojem službi iztirati!

se ni imel kam. Včeraj jutraj ob 7. uri je pa prišlo v stanovanje g. Šusteršiča dvanaest žandarjev pod poveljstvom kapitana Cvahte, ki so začeli pohištvo g. Šusteršiča nositi na dvorišče. G. Šusteršič se je postavil pred vrata, da bi kapetanu Cvahtu zabranil vstop v spalnico, kjer je bila gospa Šusteršič z enim otrokom še v postelji, toda eden orožnikov je izdril bodalo in ga g. Šusteršiču nameril na prsi. V največjem razburjenju se je g. Š. umaknil, vzel revolver in petkrat z njim ustrelil skozi okno, da opozori prebivalstvo na nasilje, ki se izvršuje nad njim. Tako je dosegel, da se je deložiranje prekinilo in so orožniki pohištvo znosili z dvorišča nazaj v predsobo. Sedaj so g. Šusteršiču nakazali kot stanovanje malo podstrešno sobico z enim okencem, kamor naj bi se preselil s svojo peteročlansko družino. Pripomnjeno bodi, da ima kapitan Cvahte, ki tako pritiska na svojega službenega predhodnika, svoje družino dobro spravljeno na domu svoje žene na Dolenjskem; mogel bi torej lažje še kaj časa potrpeti, nego g. Šusteršič, ki s svojo družino nima kam iti.

Tako se tedaj v Ljubljani rešuje stanovanjsko vprašanje pod vlado patentiranih demokratov. Cela stvar dobi pa še prav poseben okus po osebnem postopanju gospoda poverjenika za »socialno skrb« Ribnikarja, tembolj, ker je znano, da je bil g. kapetan Šusteršič tudi pod starim režimom zvest Slovenec, kar dobro veravno g. Ribnikar, ki je prejel za to od g. Šusteršiča o priliki demonstracij 1. 1908 nepobitne dokaze... Tako plačujejo demokrate.

Obupne stanovanjske razmere, ki se množe dan na dan, bodo morale slednjič

mogočega odkritja; in jaz ga zamorem rešiti, s tem da pregovorim Julijo, da prizna ljubavno pijačo, ki bode služila v izgovor. Ako pa zločina ne prizna, se mora Julija sramovati priznanja in on mora umreti! — Ali bo priznal? Ali ga je mogoče pregovoriti, da je v svoji zmedenosti zadal udarec? Tako bi bil jaz mnogo bolj varen kakor ako umrje. Hm! Poskusiti moramole!

Arbak je odhitel po ozki ulici in se približal Salustovi hiši, ko je zapazil temno, v plašč zavito postavo ležati na pragu pred vrati.

Postava je ležala tako nepremično in njeni orisi so bili tako nerazločni, da bi vsakdo drugi občutil praznoveren strah, misleč, da vidi pred seboj enega onih mračnih lemures, ki so najrajši strašili pred pragom onih hiš, v katerih so prej bivali. Toda take sanje niso bile za Arbaka.

»Vstani!« je rekel in se s svojo nogo dotaknil postave, »zapiraš mi pot!«

»Ha! Kedo si ti?« je vzklila postava z ostrim glasom, in ko se je vzdignila od tal, je mesečina zasijala na blede obraz in uprte toda slepe oči Tesalke Nidije.

»Kedo si ti? Tvoj glas poznam!«

»Slepa deklica! Kaj delaš tukaj v tej pozni uri? Pej, ali se to spodobi tvojemu spolu in tvojim letom? Domov, deklica!«

»Poznam te«, je rekla Nidija z nizkim glasom, »ti si Egipčan Arbak«, nato pa

se je vrgla, kakor da bi jo navdahnila nenadna misel, njemu pred noge, objela njegova kolena in vzklila z divjim in strastnim glasom: »O strašni in mogočni človek! Reši ga! — Reši ga! On ni kriv, jaz sem! On leži notri, bolan, umirajoč, jaz pa, jaz sem vse zakrivila! In oni me ne puste do njega, oni odganjajo slepo deklico iz sobe. O, reši ga! Vsaj poznaš kako zelišče, kak čar, kak protičar, kajti neka pijača je ki je zakrivila to blaznost!«

»Molči, otrok! Meni je znano vse! — Ti pozabiš da sem jaz spremljal Julijo do bivališča čarovnice. Brez dvoma je njena roka naredila to pijačo; toda njen dober glas zahteva, da molčiš. Ne očitaj si ničesar, kar mora biti, mora biti; jaz bom poiskal zločinca, še ga je mogoče rešiti. Iz pota!«

S temi besedami se je Arbak iztrgal obzemu obupajoče Tesalke in glasno potrkal na vrata.

Čez nekoliko trenutkov se je čulo, kako so se vrata premikala, in vratar jih je napol odprl in vprašal, kedo je.

»Arbak, važna opravila s Salustom glede Glavka. Prihajam od pretorja.«

Vratar je napol zevajoč napol stokajoč dovolil vstop visoki potavi Egipčana. Nidija je skočila proti njemu. »Povej mi, povej mi!«

»Ha, blazna deklica! Ali si še vedno tukaj? Sram te bodi! No, pravijo, da se je zavedel.«

»Hvala bogovom! — In ali nočeš mene pustiti do njega? Oh, prosim te, prosim te!«

»Tebe pustiti notri? — Lep pozdrav bi priskrbel temu svojemu hrbtu, ako bi pripuščal take ljudi kakor si ti! Pojdi domov!«

Vrata so se zaprla. Nidija pa se je z globokim vzdihom vlegla na mrzli kamen, se zavila v svoj plašč in zopet začela čuvati.

Mejtem je Arbak došel do triklinija, kjer je sedel Salust s svojim najljubšim osvobodjencem pri pozni večerji.

»Kaj! Arbak! In v tej uri! — Sprejmi to čašo!«

»Ne, plemeniti Salust; opravi mi, ne zabava, da se te drznem motiti. Kako je s tvojim varovancem? V mestu se pripoveduje, da se je zopet zavedel.«

»Oh! Re je tako,« je odvrnil dobro srčni toda lahkomišeln Salust in si obrisal solzo s svojih oči, »toda njegovi živci in njegova postava so tako razdejani, da morem komaj spoznati krasnega in vselega veseljaka, kakor je bil navadno. Toda čudno, on si ne more tolmačiti vzroka svoje čudne blaznosti ki se ga je polotila, le slabo se spominja, kaj se je zgodilo; kljub tvojemu pričanju, modri Egipčan, pa večano zagotavlja svojo nedolžnost glede Apecidove smrti.«

E. Bulwer: Poslednji dnevi v Pompejih.

89

»Jaz mislim, da sem storil vse potrebno v tem oziru. Jaz sem njen postavni varuh in ravnokar se mi je posrečilo dobiti dovoljenje, da jo popeljem po Apecidovem pogrebu na svoj dom; tamkaj bode varna, ako bo bogovom dopadlo!«

»Prav si storil, modri Arbak. Sedaj pa, tamle je Salustova hiša. Bogovi naj te obvarujejo! Vendar čuj, Arbak, zakaj tako mračno in neprijazno? Ljudje pripovedujejo, da znaš biti vesel, zakaj bi mi ne dovolil vpeljati te v pompejske zabave? Laskam si, da jih nikdo ne pozna bolje od mene.«

»Hvala plemeniti Klodij, pod tvojim vodstvom bi si lahko drznil, nositi phylro, toda v mojih letih bi bil zelo neroden učencec.«

»O, nikar se ne boj; spreobrnil sem že sedemdesetletne. Bogati niso nikdar stari.«

»Laskaš se mi. V prihodnje te bom enkrat spomnil tvoje obljube.«

»Marku Klodiju moreš vsak čas zapovedovati, sedaj pa: Vale!«

»No«, je dejal Egipčan sam pri sebi, »nisem škodoželjen človek, ki hlepi po krvi; rade volje bi rešil tega Glavka, ako se hoče s priznanjem zločina za vedno odpovedati Joni in oprostiti mene vsakega

NEMCIJA PLAČUJE.

LDU Berlin, 4. junija. (Wolff.) Reparacijski komisiji se je dne 31. maja ponudil drugi obrok plačil v znesku 50 milijonov zlatih mark. Teh 50 milijonov so prav tako kakor prvi obrok v znesku 150 milijonov zlatih mark poslali Federal-reserve banki v dolarjih v Newyork.

NEMIRI NA IRSKEM.

LDU Dublin, 4. junija. (Reuter.) Po bombah, vrženih proti tovornim vozovom, v katerih so bili vojaki, je bila ubita ena oseba; osem civilistov in dva redarja sta ranjena.

KAM POJDE KARL?

LDU Madrid, 4. junija. (Havas.) »Epoca« poroča, da španski vladi ni ničesar znano o namenu bivšega cesarja Karla, da bi se naselil v Španiji.

WRANGLOVCI PRIHAJAJO.

LDU Belgrad, 5. jun. (ZNU) Okoli 250 oseb Wranglovega štaba je odšlo iz Carigrada v Srbijo. Včeraj so dospeli v Solun in takoj nadaljevali pot. Kot stalno bivališče so določeni Kruševac, Kragujevac in Karlovi. Wrangel in del njegovih ljudi se bodo nastanili v Kamenici pri Novem Sadu. Razen tega je prišlo 3000 vojakov, ki so določeni za popraviljanje železniške proge Belgrad—Gjevgelija. Došli so do meje, kjer jih bodo obdržali v karanteni in razorožili.

LDU Belgrad, 5. jun. (ZNU) Vsi ruski begunci, ki so komunisti in ki so internirani v Mostaru, se bodo prepeljali v Belgrad in odposlali v sovjetsko Rusijo.

MOST MED BELGRADOM IN ZEMUNOM.

LDU Belgrad, 5. jun. (ZNU) Na predlog ministra za javna dela je vlada sprejela ponudbo finančne skupine za zgraditev mostu med Zemunom in Belgradom. Skupina bo dobila koncesijo za eksploatacijo mostu za 50 let. (Kaj, ali ta most še ni zgrajen?)

Politični dogodki.

✚ Za samoupravo slovenskega ljudstva je novi občinski odbor v Križah pri Trzinu na prvi seji dne 6. t. m. sklenil soglasno resolucijo, v kateri pravi na koncu: Ker pa bo ustava sprejeta brez sporazuma s Slovenci in Hrvati, zato bomo šli odločno v boj za revizijo ustave, ki mora biti res plod sporazuma med vsemi tremi plemeni.

✚ Vlada in komunisti. Včerajšnje »Jutro« poroča iz Belgrada, da vlada komunističnih županov ne bo potrdila in da bo komunistične občinske odbore razpustila. »Jutro« kot glasilo centralističnih vladinovcev mora že vedeti za namere vlade. Vprašanje pa je, če so te namere pametne. Če je vlada uradno dopustila nastopiti pri volitvah komunistom na »delavsko-republikanski« listi, mora tudi dovoliti, da ti ljudje prevzamejo v roke občine, kjer so dosegli kaj uspehov. Takih občin na Slovenskem itak ni veliko. Najboljše orožje proti komunistični nevarnosti je pač to, da se komunistom da prilika delati in pokazati, kaj znajo. Seveda »Jutro« je drugih nazorov. Če pa so ti napor pametni, je drugo vprašanje!

✚ Hlinkova stranka in madžarski krščanski socialci. Kakor poročajo slovaški listi, žele madžarski krščanski socialci koseči zvezo med svojo in Hlinkovo ljudsko stranko. Poslednja pa tako zvezo najodločnejše odklanja.

✚ Zveza narodov. 1. t. m. je začela v Londonu zborovati komisija za izpremembo statuta zveze narodov. Izpremembe zahtevajo razne države. No, kljub temu, da je sedanja zveza narodov pripravljena, da se v njenih statutih izpremene gotovi členi, vendar ne bo pridobila zase Združenih držav, a po zadnjih poročilih ji nameravajo obrniti hrbet tudi južnoameriške države.

✚ Nova smer v Moskvi. »Krasnaja Gazeta« priobčuje naredbo sovjetske vlade, s katero se vpostavlja nedotakljivost osebe. Vsak, ki ga zapro, mora biti tekom 24 ur zaslišan. Ako je jetnik delavskega stanu, se mora v istem roku obvestiti njegova strokovna zveza, da prevzame zanj jamstvo, nakar se takoj izpusti na svobodo. Aretacije in hišne preiskave se smejo izvršiti le temeljem pismenih ukazov.

✚ Nova gospodarska naredba sovjetske vlade. Kakor poročajo iz Stockholma, je 17. maja t. l. izšla nova naredba ruske sovjetske vlade, ki ima namen obnoviti zasebno podjetje v industriji. Naredba napoveduje razne odredbe za splošno vsakovrstnih industrij. Vsako nepotrebno birokratično postopanje se odpravi. Oblasti bodo podpirale zasebna industrijska podjetja z naročami, predumji itd. Obenem se ukinjajo razne dosedanje omejitve in prepovedi. V bodoče se nacionalizacija ne bo več izvajala. — Še malo in v Rusiji se uveljavi kapitalistični gospodarski sistem v polnem obsegu. Tega bi bila Rusija lahko imela tudi brez grozovite komunistične revolucije, ki jo je stala najmanj petdeset let gospodarskega razvoja.

✚ Nemški rudarji proti III. internacionali. Na generalnem obnem zboru Zveze nemških rudarjev v Giesenu je bil z veliko večino odklonjen komunistični predlog za pristop k III. internacionali. Z isto večino so bili iz Zveze izključeni vsi elementi, ki so ob raznih prilikah nastopili proti Zvezi.

Dnevni dogodki.

— Orlovski slavnost v št. Vidu nad Ljubljano. Včeraj se je ob najlepšem vremenu vršila v št. Vidu velika slavnost 15 letnega jubileja orlovskega odseka in blagoslovljenje nove orlovske zastave. Orlovski odseki so poslali svoje zastopnike iz ljubljanske okolice, pa celo z Dolenjskega so došli. Slavnosti se je udeleževala velika množica ljudstva iz št. vidske občine z novim županom in obč. odborom na čelu. Cerkevno opravilo, blagoslovljenje zastave je izvršil premil. škof dr. Karlin, ki je imel v cerkvi tudi vzpodbuden in lep nagovor. Po cerkveni slovesnosti se je vršilo zunaj na trgu veliko zborovanje, ki ga je otvoril br. Štef. Erman. Popoldne se je vršila javna telovadba, ki je privabila velike množice gledalcev. Tudi iz Ljubljane je prišlo mnogo posetnikov. Pri vsej prireditvi je vneto igrala Salezijanska godba z Rakovnika. Vsa prireditev je napravila najlepši vtis na vse. Bog daj obilo uspehov še vnaprej. Bog živi!

— Za župana v Križah pri Trzinu je bil izvoljen Franc Poljanec, odločen pristaš ljudske stranke. Izmed 8 svetovalcev jih 6 pripada Ljudski stranki, 2 pa socialdemokratski stranki.

— Za župana v Kovorju pri Trzinu je bil izvoljen Vinko Golmajer, odločen somišljenik SLS. Tudi 4 svetovalci so somišljeniki SLS, 1 pa socialdemokrat.

— Stražni nadzornik pri okrožnem sodišču v Mariboru je postal pisarniški oficijal Martin Bajde.

— Iz živinozdravniške službe. Državnemu višjemu živinozdravniku Josipu Stuparju v Metliki se je podelilo mesto uradnega živinozdravnika in veterinarskega poročevalca v Črnomlju; prov. drž. živinozdravniku Leopoldu Varlu v Mokronogu pa mesto uradnega živinozdravnika in veterinarskega poročevalca v Krškem.

— Nerednosti v telefonski službi. Minister za pošto in brzojav je izdal odlok, v katerem pravi, da telefonsko osebje ne kaže prav nič dobre volje za vestno, marljivo in blagohotno delo in da so telefonske do občinstva nepostrežljive in katerikrat tudi nevljudne, da ne napravljajo telefonskih zvez hitro in pravilno ali pa še večkrat napačno in da se telefonske zveze pretiravajo, preden so pogovori končani. Medkrajevni razgovori se ne vrše po vrsti, kakor so bili prijavljeni, ampak prav dostikrat po volji uslužbenk in da imajo telefonske na telefonskih vodih zasebne pogovore in da delajo zasebne usluge po telefonu. Minister je naročil, da mora v bodoče telefonsko osebje opravljati svojo službo po predpisih pravilnika in izjavil, da bo nevestne in zanikarne telefonske uslužbenke odpustil iz državne službe, načelnike in kontrolne uradnike, ki bodo nerednosti še z naprej trpeli, pa najstrožje kaznoval. (Št. 20.276/III—1921.)

— Tržne cene v Zagrebu. V Zagrebu veljajo sedaj te-le tržne cene: novi krompir 12 K, grah 12 K, novi ohrovt 10 K, kumare 24 K in kolerabe 6 K kilogram. Črešnje prve vrste so v Zagrebu 14 K, druge vrste 10 K (v Ljubljani 20—24 K!), rdeče jagode 30 K, gobe 12—16 K kilogram.

— Novi kliniki v Zagrebu. Dne 13. junija se otvorila v Zagrebu kliniki za kirurgijo in notranje bolezni. Obenem se otvorila tudi ambulatorija, v katerih se bodo siromaki brezplačno zdravniško preiskovali in zdravili.

— Javna skrb za pse. Splitska zdravstvena komisija je odredila, da morajo vsi trgovci in obtniki ob vratih svojih lokalov imeti čebrice čiste vode, da se morejo psi, ki gredo po ulici, vsak hip napiti.

— Okradena operna pevka. V stanovanje operne pevke Maje de Strozzi-Pečić v Zagrebu so 3. t. m. zvečer vlomili neznan storilci in odnesli za četrto milijona kron dragocenosti.

— Kurji tat se vjel v past. Iz Križev pri Trzinu: Pretekli teden je prišel na lov v Križev kurji tat. Bilo je čez polnoč okrog 2. do 3. ure zjutraj, ko prilomasti malo bolj neokretno Janez Zupan (Lajbeč), menda pristojen v Trzin, v Križev na svinjak Jere Zupan, Križe štev 6. Po nesreči pa pade v svinjak. Kure so začele vpiti, prašiči kruliti, vsled česar so se domači zbudili in prišli gledat kaj je. Kurjega tatu dobe stati v svinjaku. Kurje tatvine so se že dogajale večkrat pri mnogih posestnikih, kjer je bilo pokradenih že več kur nankrat. Zdaj se tat skriva roki pravice — pa ne med prašiči v hlevu.

— Na železnici okraden. Te dni se je vozil iz Italije proti Dunaju 26 letni mehanik Alfred Wermann. Med vožnjo na progi Trbiž—Kranj mu je bila ukradena potna košara, v kateri je imel vse svoje listine, 15.000 lir v gotovini in obleke in perila v skupni vrednosti pol milijona avstrijskih kron. Kot storilca sumi svojega sopotnika, s katerim sta se v kupeju sama vozila. Med Trbižem in Kranjem je Wermann zaspal, a ko se je zbudil, njegovega sopotnika ni bilo več. Obenem je pa izginila tudi njegova potna košara. Osumljenec je srednje po-

stave, okoli 30 let star, črnih las, angleško pristrženih brk, elegantno obločen.

— Kovinarski štrajk na Čehoslovakijskem traja dalje. Pogajanja vodi ministristvo za socialno skrb.

Ljubljanski dogodki.

Ij Umrla je v Ljubljani gđ. Ljudmila Schubert, dolgoletna vzgojiteljica otroškega vrtca pri sv. Florijanu. V št. jakovski Eli-zabetni konferenci je kot predsednica vse svoje moči posvetila skrbi za uboge. Bog ji bodi plačnik!

Ij Imenovanja. Računski revident France Selan je imenovan za računskega svetnika, računski oficijal Alojzij Adamič in Franc Hartman sta imenovana za računski revidenta, računski asistenta Ivan Hrovatin in Vladimir Pavlič sta imenovana za računski oficijala, računski praktikant Anton Elsner je imenovan za računskega asistenta, adjunkt Janko Jerala je imenovan za upravitelja v VIII. činovnem razredu.

Ij Richter v zaporu. Ludovika Richterja, ki je pod raznimi izmišljenimi imeni ogoljufal v Ljubljani večje število oseb za znatne vsote denarja, so zasačili na Dunaju in ga zaprli.

Ij Izgubila je včeraj g. Marija Kogoj, stanujoča v Florjanski ul. 13, 6 komadov fotografij od glavne pošte do Florjanske ulice. Kdor je našel, se prosi naj ji izroči.

Ij Deček pobegnil. 14 letni Ivan Zupančič, dečko prikupne zunanosti in lepega obnašanja, je 2. t. m. pobegnil od svojih starišev in se do danes ni vrnil. Oblast poizveduje za njim.

Ij Tatvina na kolodvoru. Matiji Marin iz Mirna je bila te dni na ljubljanskem kolodvoru ukradena torba, v kateri je imel olje, riž, sladkor in nekaj drugega v skupni vrednosti 500 K.

Ij Okradena berač. Beraču Francu Kuzlju je ok priliki prenočevanja v Melatekovi supi na Vodmatskem trgu nekdo ukradel 3 srajce v vrednosti 450 K. Dejanja je obdolžen Alojz Melatek, ki je sedaj v zaporu. Policija poizveduje sedaj po beraču Kuzlju, da ga zasliši.

Ij Delavca okradel. V noči od 3. na 4. t. m. je neznan tat ukradel delavcu Vinko Kokalju v baraki viške opekarne eno sivo obleko in nekaj druge obleke v skupni vrednosti 2800 kron.

Ij Ukradena hlačešina. Prve dni tekočega meseca je bilo iz skladišča »Balkan« ukradenega tri zavoje hlačešine (cajga), deloma temnosivkaste, deloma progaste. Vredna je bila 10.000 kron.

Ljubljanska porota.

Porotnemu senatu predseduje g. podpredsednik ljubljanskega deželnega sodišča dvorni svetnik g. Regally, votanta sta gg. nadsvetnika Žebre in Einspieler. Gosp. dvorni svetnik Regally je naznanil, da bo popoldne ob 4. uri razprava proti Jožefu Pircu, ki je obtožen zaradi ropa. Državno pravdnštvo je zastopal g. državni pravdnik Laurenčak.

Uboj v Mali Račni.

Fantje iz Ilove gore, Račne, Predala, Zagrada in Gaberja so v noči na 3. aprila pili špiritovo žganje, mešano z vodo, liter po 64 kron. Štirje fantje, med njimi tudi France Pajk so dali za dva litra žganja, katera ga niso spili sami, marveč so napivali tudi drugim fantom tako, da je izpil vsak mogoče en četrto litra špirita. V gostilni se fantje niso pripravili, le Janez Cimerman je zaklical Francetu Kastelcu: »Bodi tiho, ker si še premajhen, da bi govoril!« Fantje so se po policijski uri razšli, na Bahovčevem dvorišču so ostali le France Pajk in Jakob Cimerman na eni strani, Jakob Nučič, France Kastelic in Janez Gruden na drugi strani. S klici »Auf biks!« so se klicali na korajžo, se stepli in Nučič se je zgrudil na tla, ker je bil udarjen s pole-nom po glavi tako, da je umrl. V preiskavi so bili vsi pretepači osumljeni in so trdili, da ne vedo, kdo je Nučiča ubil. Zadeva se je do 27. aprila v toliko pojasnila, da je dvignilo državno pravdnštvo proti Pajku in Cimermanu obtožbo radi hudodelstva uboja.

Ko je Cimerman iz obtožnice uvidel, da je zadeva le preretna za njega in da utegne biti zaradi uboja obsojen, je, ko se mu je objavila obtožnica, rekel navzočemu Pajku v lice: »Veš kaj, prijatelj gori, prijatelj doli: kar kratko sam povej kako je bilo, da sem jaz popolnoma nedolžen. Veš kaj si mi rekel, ko smo ti pobirali klobuk, kar sam lepo povej, da si ga ti.« Pajk je nato povedal, da je dobil udarec po glavi in se je hotel maščevati. Skočil je k Jakobu Nučiču in ga udaril po hrbtu ali glavi. Udarec je razgal Nučiču lobanjo, skozi razpoko se je razlivala kri na možgane, ki so otrpili in je Nučič zato čez par ur umrl. Pajk se mora zagovarjati pred poroto zaradi hudodelstva uboja.

Pajka zagovarja ex offio g. dr. Na-tlačen.

Na vprašanje g. dvornega svetnika Regallyja, če je kriv ali ne, je odgovoril Pajk, da ne ve, če je on Nučiča udaril tako, da ga je ubil. »Enega sem udaril, pa ne vem katerega!« Povedal je, da so pili žganje. »Dobil sem sam udarec, da se ma-

ščujem, sem udaril s polenom po hrbtu Grudna ali Nučiča, ne vem, kdo je bil.«

Naša društva.

d Šentjakovski Orel ima danes ob 8. uri zvečer izreden fantovski sešatek. Bratje se naprošajo, da se ga polnoštevilno udeleže. Predmet: Črnomeljska prireditve.

d Posavsko orlovsko okrožje priredi 26. junija 1921 v Cerkljah (pošta Krškavas, postaja Brežice) celodnevni orlovski tabor z javno telovadbo. Bratski odseki in društva naj pravočasno priglasijo Orlovskemu odseku v Cerkljah število udeležnikov (telovadcev, netelovadcev), in koliko kosil žele.

Izjava komunističnih poslancev.

Belgrad, 4. junija. Poslanci komunističnega kluba belgrajskega parlamenta so izdali komunike, v katerem pravijo med drugim: Klub komunističnih poslancev je dne 20. maja t. l. potom svojih delegatov izročil ministrskemu svetu spomenico, ki zahteva, naj se dovoli otvoritev delavskih sindikatov, domov, pisarnic in knjigarn. V tej spomenici so razložene in utemeljene vse zahteve kluba komunističnih poslancev. Posebno nastopa spomenica za otvoritev delavskih domov, ker brez teh domov je ustanovitev sindikatov nemogoča. Obenem se je zahtevalo, naj se takoj otvori tiskarne. Komunist. klub je zahteval, naj ministrski svet takoj reši to vprašanje. Ministrski svet pa do danes ni smatral za potrebno, da bi izdal katerikoli odlok v pogledu onega, kar je zahteval komunistični klub. Vsled takega zadržanja ministrskega sveta je komunistični klub pristiljen, da naknadno objavi nastopno spomenico: Klub komunističnih poslancev je povodom korakov ministrskega sveta v pogledu otvoritve delavskih sindikatov došel do spoznanja, da ministrski svet ni voljan ugoditi opravičenim zahtevam kluba komunističnih poslancev, ampak da še dalje gazi in noče vpoštevati najprimitivnejših pravic svobode delavskega stanu. Na podlagi tega zahteva od ministrskega sveta kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da se: 1. Obznana, s katero je komunistični stranki nezakonito odvzeta pravica, da se more svobodno razvijati, takoj ukine. 2. Da se vse sindikalne organizacije takoj in brez vsakih omejitev otvorijo. 3. Da se takoj otvorijo delavski domovi in predajo v roke onim, katerim so bili odvzeti. 4. Da se takoj otvori komunistična tiskarna in knjigarna v Belgradu in naj se njena uprava izroči komunistični stranki. 5. Da se takoj izpuste na svobodo vsi oni, ki so bili na podlagi obznane aretirani in nezakonitim potom kazensko zasledovani. 6. Da se poravnata škoda delavskim organizacijam in drugim strankinim in sindikalnim podjetjem, katera jim je bila storjena z obznanom. Komunistični klub zahteva, naj ministrski svet reši te zahteve v roku petih dni. Belgrad, 4. junija. Člani komunističnega kluba Jugoslavije.

ANGLEŽI IN MAŽARSKA.

LDU Belgrad, 5. jun. (ZNU.) Pres-biro poroča iz Londona: »Westminster Gazette« objavlja odgovor Setona Watsona polancu Wodbudu, ki je trdil, da je madžarski ministrski predsednik Bethlen demokrat in da je Budimpešta naravno središče podonavske plovbe. Seton Watson nasprotno trdi, da je madžarski ministrski predsednik reakcionarec in da se protivi reformam, da so on in njegovi ministri za povratek Habsburžanov, katera se nedavno preprečile države male entente. Watson pravi, da so sosednje države zoper to, da bi Budimpešta postala središče podonavske plovbe in razen tega bi morali tudi zavezniki biti bolj naklonjeni tem državam, ki so za mir in demokracijo in ki se protivijo reakcionarnim težnjam Madžarske.

Odgovorni urednik Anton Mariaček.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

V najgloblji žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni oče, brat, stari oče, stric, svak, gospod

Ivan Jenko
strojevodja v pokoju

v nedeljo dne 5. t. m. ob 6. uri zvečer po dolgi, mukepolni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predraga bo 7. t. m. ob 5. uri pop. iz hiše žalosti Sp. Šiška št. 30. na pokopališče v Dravljah.

Sv. maše za dušnico se bodo brale v cerkvi Mar. Oznan.

Prebлага rajnega priporočamo v molitev in drag spomin.

Sp. Šiška 6. 6. 1921.

Žalujoči ostali.